

I. Tudományos előzmények, célkitűzések

Az ipari termelés, így a bányászati tevékenység környezetre gyakorolt hatásának megtételése egyre szélesebb körű vizsgálatok tárgya. A környezet állapotának egyik meghatározó tényezője a vas-szulfidokat tartalmazó közepek keletkezésének pillanatától megfigyelhető, az atmoszferiliák hatására természetes módon elinduló oxidativ málási folyamat. Hasonló jelenségek mutathatók ki a szulfid-ásványokat, elősorban piritet illetve pihrötint tartalmazó bányászati meddő-anyagok esetében is.

A vas-szulfidok oxidációjának feltétele a vízzel és a levegő oxigénjével való folyamatos érintkezés. A bakteriális hatásokkal kiegészülő oxidációs folyamatok eredményeként alacsony pH-jú oldatok és Fe³⁺ ionok keletkeznek, amelyek oldatba vihetik az egyéb jelenlévő nehézfém-szulfidokat, ha az oxidálódó ásványparagenetizben savas oldatok semlegesítésére képes ásványfázisok nem találhatóak. A folyamat termékei másodlagos ásványfázisok, melyek a primer ásványok málásával jönnek létre, és amelyeket már a Römai Birodalomban is ércek felkutatására használtak.

A Miskolci Egyetem Földtan Tanszékén több éve foglalkoznak az érces meddőhányok okozta problémákkal. Ennek keretében hatást gyakorol jelenleg környezetre, veszélyeztet-e azt, illetve több száz éves, rektifikáció nélküli, zavartalan oxidációs periódust feltélezve hogyan hat majd a környezet a jövőben.

Céлом annak megállapítása volt, hogy a Gyöngyösoroszi határában elhelyezett, az atmoszférikus hatsoknak kitett szulfid-ásványokat tartalmazó meddőanyag oxidációs és oldódási folyamatai révén, milyen hatást gyakorol jelenleg környezetre, veszélyeztet-e azt, illetve több száz éves, rektifikáció nélküli, zavartalan oxidációs periódust feltélezve hogyan hat majd a környezet a jövőben.

A fenti célküszöbetet ásványtani oldalról megközelítve több részterületet vizsgáltam:

1. A szulfidos érctelepek atmoszférikus hatásokra kialakuló málási folyamatát leíró, a szakirodalomban általában elfogadott modellből kiindulva, a Mezők Öko Zrt. által rendelkezésre bocsátott adatok illetve mintanyagok vizsgálata révén a flotációs hanyó 5 darab fürás által feltárt régiójában az oxidációs és cementációs zóna elhelyezkedését vizsgáltam azzal a céllal, hogy az oxidációs front mélységbeli helyzetét, így az oxidáció jelenlegi állapotát meghatározzam, s így megállapitsam, hogy a további oxidáció inicializálhatja-e a nehézfémek kioldódását.

A hanyó felszínéről gyűjtött minták környezeti szempontból veszélyesnek tekinthetnek nehézfém tartalmát, illetve annak felszíni eloszlását figyelemmel kísérve azt vizsgáltam, hogy a hanyó egyes eltérő körül, és összetételű fedőképződményei milyen mértékben terhelhetik a környezetet.

A hanyóról készült hiperspektrális légi felvétellek és saját mintázásain összevetése révén arra a kérdésre kerestem választ, hogy a flotációs hanyó felszíne teljes mértékben oxidálódott-e, vagyis további oxidációja révén terhelheti-e még környezetet nehézfémekkel.

A hanyó anyaga pirit-tartalmának oxidációjára révén enyhén savas pH-jú fluidumokat generál, ugyanakkor a keletkezett savakat neutralizálni képes fásványi komponensekkel is rendelkezik. Statikus kémiai tesztekkel és röntgendiffrakciós eljárással alátámasztott derivatográfias módszerrel azt vizsgáltam, hogy a flotációs hanyó ZT-4-es fűrásából származó mintha nyugvó savtermelő és savlektő képessége hogyan viszonyul egymáshoz, generálhat-e az anyag savas fluidumokat.

A hanyó néhány száz évvel későbbi várható állapotát, s így, rekultiváció nélkül a környezetre majdan gyakorolt, várható hatását, analógias alapon, a Telkibányai környékén felléhető középkori durvaszemcsés érces hanyók és a finomszemcsű ércfeldolgozási melléktermékek, (az irodalomban örlősziszpekten illetve iszaphányókent emlegetett anyagok (BENKE, 2001)) oxidációs állapotának vizsgálatával próbáltam megbecsülni, bár a Telkibányai környékén fejlett ércanyag alacsonyabb pirit-tartalommal bírt, mint a gyöngyösoroszi érc.

II. Elvégzett vizsgálatok, alkalmazott módszerek

Mind a gyöngyösoroszi meddő, mind pedig a telkibányai ércfeldolgozási melléktermékek környezetre gyakorolt hatásának vizsgálata során fázisos összetételük meghatározásából indultam ki. Alkalmaszt anyagvizsgálati módszereimet ezon szempont figyelembevételével úgy választottam ki, hogy egyszerű kiegészítésük egymást, másrészt a biztosabb eredmények érdekében eredményeim alkalmásak legyenek arra, hogy meg is erősítsek a különböző mérési metodikák szolgáltatta adatokat.

A röntgendiffrakciós fázisanalitika alapvető és pontos eszköz, am az orientációra hajlamos agyagásványok, illetve a másodlagosan keletkező gipsz esetében a félikvantitatív röntgen diffrációs metódika jól kiegészíthető a derivatográfos analízis eredményeivel. Utóbbi mérési módszer a termikusan reaktív fázisok memiyiségi meghatározására igen

alkalmas. Ilyen a fent említett fázisok mellett a vas-szulfidok és a karbonátok csoporthja is. Mindkét módszer lehetővé teszi, hogy az anyagot fázisselektíven vizsgáljuk, az egyik módszer pontossája a másik eredményét.

A nedveskémiai tesztök a savtermelő és savképző potenciál vizsgálata kapcsán, más elven, de tovább bővíti, kiegészítik a vizsgált ásványparagenezisek könyezetre gyakorolt hatását leíró eredményeket.

A vizsgált anyagok könyezetre gyakorolt nehézfém-terhelésének megállapítása újabb mérési módszert, az ICP-AES, illetve az atomabszorpcios spektrometria eszközökről alkalmazását kívánta meg. A flotációs hánynak oxidációjának a szulfidos ércleplek oxidatív működési sémajával történő összevetése során az oxidációs folyamat által erőteljesen meghatározott elemdúsulási profilokat vizsgáltam. A szükséges adatokat, a MECSEK-ÖKO Zrt. bocsátotta rendelkezésre. Az EU TAI SAFE program keretében, a részvénnytársaság a Gyöngyösorszi flotációs hánynak területén mélyített fúrások közül 6 darab adataiba engedett betekintést (ZT-1, ZT-2, ZT-3, ZT-4, ZT-5, ZT-6). Munkám során felhasználtam a fúrásokból, ismert mélységből származó magmianták nedvességtartalmát, összker-h-tartalmát, TIC (Total Inorganic Carbon), TOC (Total Organic Carbon), TC (Total Carbon), értékeit, valamint az ICP-AES (Total Organic Carbon) mintáit.

A könyezeti szempontból veszélyesnek tekintett elemek eloszlását a hánynak hosszterengelyével közel párhuzamos szelvény mentén vizsgáltam. A 10 felszíni mintavételi pontban gyűjtött laza, finomszemcsés, 200-250 g tömegű minta fázisos összetételét röntgen-pordiffrakciós vizsgálattal határoztam meg. A vizsgált minták könyezeti szempontból veszélyesnek tekintett elemtartalmát ICP-AES készülékkel határozták meg. Hideg királyrizes kioldást követően a Magyar Állami Földtani Intézet laboratóriumában. A minták higanytartalmát specifikusan higany mennyisége meghatározására alkalmas, direkt AAS készülékkel mérték.

A lefektetett szelvény, a hánynak elterő korú és összetételű fedőképződményein áthaladva, a különböző mallottságú felszíni képződmények állapotába, a nehézfémek felszíni eloszlásába enged bepillantást.

A szulfidásványok oxidációja révén keletkező savas szivárgó vizek

kibocsátását (ARD) jelző ásványfázisok fejlesztésére, ennek kapcsán a

hánynak fedő oxidiációs állapotának vizsgálata érdekében a hánynak készült

hiperspektrális légi felvételök elemzésének eredményeit (KARDEVAN ET AL.,

2003) saját felszíni, a hánynak teljes felületét lefedő mintázáson

eredményeivel vettem össze. A flotációs hányni régiójából, és délkerelei előteréből 95 darab mintát gyűjtöttem. A hánynak teljes bejárható felszínét és közvetlenül a depozitum előtt található zónát igyekeztem mintázni.

A mintázás során pontonként mintegy 200-250g laza konszolidáttan, finomszemcsés anyagot gyűjtöttem. A mintákon röntgen-diffraktometriás fázisanalizist végeztem. A fáziselemzés pontosságát saját sztenderd-könyvtár lemezérével javítottam. A sztenderdekek kiválasztásánál a területről eddig leírt ásványokból és a nemzetközi irodalomban az oxidálódó érces hánynok eddig megfigyelt ásvány-fajokból indultam ki.

Mivel a hánynak anyaga, vasszulfid-tartalmának oxidációja révén, enyhén savas pH-jú fluidumokat generál, ugyanakkor a keletkezett savakat hatékonyan neutralizálni képes ásványi komponensekkel is rendelkezik (SZTERMEN ET AL., 2002), statikus kémiai tesztjeikkel és röntgen-diffraktíos ejárással alátámasztott derivatográfiás módszerrel azt vizsgáltam, hogy a flotációs hánynak mélységből származó, finomszemű flotációs szagymintája milyen mértékű savtermelő és savlekötő képességgel bír.

A hánynak száz évvel későbbi várható állapotát, rekultiváció nélkül a környezetre majdnem gyakorolt hatását, analógias alapon, a Telkibánya környéki, középkori durva- és finomszemű ércfeldolgozási melléktermékek jelenlegi oxidáltsági állapotának és környezetre gyakorolt hatásának vizsgálatával becsltem meg.

Noha a Gyöngyösorszi környékén fejtett érc magasabb szulfidásvány tartalommal rendelkezett, mint a Telkibánya határában fejlett ércanyag, a két ércesedés ásványos összetételének eltérést a feldolgozási technológiák fejlettégeben, hatékonyságában megnylávánuló különbség jórést kiegyenlít.

A Telkibánya környékén végezett terebbejárások során 11 mintavételezési pontban összesen 36 darab, felszíni illetve felszínhez közel, 10-20 cm-vastag talajtakaróval fedett finomszemű, erősen oxidált ércfeldolgozási melléktermék halomból és durvaszemcsés hánynóból származó mintát gyűjtöttem.

A minták nehézfém-tartalmát hideg királyvizes kioldást követően ICP-AES készülékkel határozták meg, a Magyar Állami Földtani Intézet laboratóriumban. A minták higanytartalmát a korábbi vizsgálatainál is alkalmazott, elökészítést nem igénylő, specifikusan higany mennyisége meghatározására alkalmas, direkt AAS készülékkel mérték.

A fázisos összetétel meghatározását röntgen-pordiffrakciós vizsgálatokkal végeztettem, amelyet derivatográfiás eljárással egészítettem ki a savtermelésért felelőssé tehető vasszulfid-tartalom és a neutralizációt biztosító kalcium-karbonát mennyiségenek pontosságú meghatározása érdekében.

A minták savlektőt képességet (NP) a Sobek-féle nedveskémiai módszer segítségével mértém, a savtermelő képességet pedig a szulfidokat hidrogén-peroxidos kezelés révén oxidáló, nettó savgeneráló potenciált (NAG) mérő eljárással határoztam meg.

III. Új tudományos eredmények

A Gyöngyösorszi határában deponált flotációs hánynó anyaga már a lerakás során inhomogén volt, mely inhomogenitásért az ércelőkészítőre feladott ércanyag termesztes minőségi változékonysságen, és az ércfeldolgozási technológia változása együttesen fejelőd.

Vizsgálataim a flotációs hánynó oxidációs folyamatának állapotára, ennek révén a környezetre gyakorolt jelenlegi és jövőbeli hatásának felmérése irányultak. Megállapításaimat az alábbiakban összegzem:

Elémegoszlások melyseg szerinti vizsgálata

1. tézis: A flotációs hánynó mintázott anyagának atmoszférikus hatásokra történő málása során a mangán viselkedése által legközelebb a szulfidos érclepek málással során válható elem-mobilizációs semához, szemben az olom és a cink méllység szerinti megoszlásával, amely nem követi azt. A szulfidos érclepek málással során keletkező oxidációs, illetve a másodlagos ásványok kicsapódása révén elemdúsulással jellemzhető, cementált zóna, a vizsgált elemek eloszlását tekintve a flotációs zagytározó minta anyagában nem mutatható egyénielműen ki.

Felszíni elemmegoszlások szelvény menti vizsgálata

2. tézis: A flotációs hánynó minta anyaganak, minden a zagy, minden pedig a gátkák alkotónak elemzése során megalapítató, hogy a magas szorpcios kapacitással rendelkező vas-oxidok, vas-oxihidroxidok, és agyagásványok mennyisége korrelál a minták szorpcio révén megkötött elemtártalmával.

A flotációs hánynó-felszin oxidációs állapotának mintavételezés révén hiperspektralis légitényképezés és felszíni mintavételezés vizsgálata

3. tézis: A kvarcból és szulfidásványokból álló ásványhalmazok fedőrétegénél atmoszférikus oxidációja akkor fejeződik be, ha az kvarc-gazdag, vas-oxihidroxidokból és vas-oxidokból álló halmazzá alakult és a járosít a pH fokozatos emelkedése révén fokozatosan instabil válna oldalba ment (JAMBOR ET AL., 2000). Mivel a gyöngyösorszi flotációs hánynó gátjainak fedőjéről valamint a zagykazetták felszínéről gyűjtött minták anyaga átlagosan 11 %-os járosít tartalommal bír, oxidációja nem tekinthető befejezettnék. A hiperspektralis és röntgendiffrakciós fazisanalitikai módszerük eredményeinek egybevezetésével megállapítható, hogy a gátfelszínek mintaanyagának oxidációs állapota nem tér el a finomabb szemű zagytestek fedőjéből származó mintaanyag oxidációs állapotától, figyelembe véve járosít-tartalmukat.

A savtermelő és a savlekötő képesség vizsgálata

A ZT-4-es fűrás vizsgált mintaanyagára vonatkozóan az alábbi megállapításokat teszem:

4. tézis: Az NPR-értékek, vagyis a neutralizációs potenciál arány mélysége szerinti elosztása a vizsgált meddőhalmaz ásványos összetételelbeli változását jól tükrözi. Az anyagot fázisselektív vizsgáló derivatográfos eljárással meghatározott kalciumpkarbonát-vasszulfid arány, illetve a kémiai eljárássokkal mért neutralizációs potenciál (Sobek NP), és a savtermelő képesség (összes kéntartalom alapján) hányszadosa hasonló lefutású görbét ad. A Sobek-féle neutralizációs potenciált illetve a szervetten kötésben lévő karbonát-tartalmat mérő, a savtermelő képességet teljes kéntartalomból meghatározó módszerrel számított neutralizációs potenciál arány (NPR) meghatározási módszer, 1,5-2,1 értékű NPR értéket ad a fűrás minizáott anyagának kevésbé oxidált (4m alatti) zónájában. A minősítési kategóriákat figyelembe véve ez valószínűsít a savgenerálást.

5. tézis: Röntgen-diffraktometeres eljárással alátámasztott derivatográfos elemzéssel vizsgálva a fűrás szolgáltatta mintákat, és az így meghatározott fázisos összetételeit figyelembe véve az NP(DTA)- AP(DTA)

értékek meghatározásakor, az érces meddők minősítésére már jól bevált NMR-skála alapján a becsült környezeti kockázat a vizsgált flotációs meddő mintaanyagának esetében jóval alacsonyabbnak adódik, mint a nedveskémiai tesztek alkalmazása esetén.

Az időbeli lefolyás vizsgálata

6. tézis: A Telkibányai környékén található, középkori eredetű, finomszemű érce-előkészítési mellektermékek, az örlőszapok és durvazsemcsés középkori meddőhalmozok igen hasonló hatást gyakorolnak savtermelő, illetve savlektő képességeik révén a környezetre. Egyik típusú meddőanyag esetében sem mutatható ki, hogy szulfidoxidációra visszavezethető közel eredetű savtermelés révén savas oldatok jelentősebb mértékben magas nehézfém tartalommal terhelhetnek a környezetet. (5. számú melléklet, 1, 2, 3. táblázat).

7. tézis: A Telkibányai környékén található durva és finomszemű ércbányászati meddők mintaanyaga a középkortól napjainkig tartó periódus alatt jöreszt a környezetre ártalmatlan anyaggá oxidálódott. Valoszínű, hogy az örlőszap halmonok oxidációs periódusától hosszabb ideig tartó, időszak alatt, néhány évszázad múlva, a Gyöngyösorszi flotációs hányó anyaga, noha magasabb kiindulási szulfidtartalommal jellemzettő ércanyagból képződött, hasonló képet mutatna az atmoszferiák folytonos és zavartalan oxidációs hatása következtében, figyelembe véve a vizsgált meddőanyagokat szolgáltató technológiák fejletesgében fennálló különbséget.

A dolgozatom bevezetőjében feltett kérdésre, miszerint a Gyöngyösorszi határában elhelyezett, az atmoszférikus hatásoknak kitett, szulfid-ísványokat tartalmazó meddőanyag, oxidációs és oldódási folyamatai révén minden hatást gyakorol jelenleg környezetére, veszélyezeti-e azt, illetve több száz éves, rekulтивáció nélküli, zavartalan oxidációs periódust feltételezve hogyan hat majd a környezetre a jövőben, összetett választ adok.:

Jelenleg is kimutatható a mintaanyag, (elsősorban a felszini régió mintá esetén) oxidációja, amely még nem zártult le. Ebből következően különösen az I/a tározórészben adszorptív kötöt nehézfémek várhatóan a környezetet terhelik majd.

A közel eredetű savtermelési jelenség inkább csak valószínűsíthető a ZT-4-es fűrás mintaanyagara vonatkozóan, hogyományos kémiai tesztek alkalmazása esetén. Termokémiai elemzéssel a környezetet károsító hatás jóval alacsonyabbnak tűnik, am a termokémiai elemzések eredményeinek pontosabb értelmezéséhez szükség lenne egy specifikusan a termogravimetriához kapcsolható minősítési skálá kidolgozására.

Az oxidációs folyamat végallapotának több évszázadra előretekintő, analógias alapon nyugvó vizsgálata azt mutatja, hogy a termeszet, ha lassan is de végül birtokba veszi majd a flotációs hanyót.

IV. Az eredmények gyakorlati hasznosítása

A Gyöngyösorszi határában kialakított flotációs zagyfátorozó anyagának oxidatív málása közeli töleg leírható a szulfidás-ványokat tartalmazó közeti összetételek atmoszférikus hatásokra kialakuló mállassának sémiájával. Tekintettel a vasszulfid-ísványok széleskörű elterjedtségére, a hanyó ásványos összetételehez közel álló összetételel rendelkező közezetek elemmobilizációs sémaja vizsgálataim révén nagyobb biztonsággal jósolható meg. Építési célokra törökén felhasználás esetén az ilyen közezetek kémiai reakciói, a közezetek időallósága, környezetre gyakorolt hatásuk jobban követhetővé váltak.

A flotációs hanyó elemmobilizációs sémájának vizsgálata révén kialakított kép alkalmas lehet más finomszemű flotációs zagyfátorok oxidációs állapotának pontosabb meghatározására, kiegészítve a már eddig is alkalmazott ejárasokat.

A hiperspektrális távérzékelési módszer alkalmazása révén lehatárolható, szulfidás-ványok oxidatív málása következőben másodlagosan keletkező, felszini ásvány-elfordulások területi elterjedésének pontosabb lehatárolása, részletesebb terépi bejárással megoldható. Az illymodon beszerzett minták fázisos összetételenek röntgendiffrakciós vizsgálata a felvételen a hematitis zónák pontosabb lehatárolását is lehetővé teszi, a felszín oxidációs állapotának pontosabb meghatározása mellett.

A flotációs hanyó anyagának Sobek és NAG kémiai eljárásokkal történő vizsgálataiból, akácsak az összeskén és a TIC meghatározások eredményeiből számítható NPR értékek mellett, a derivatográfiás eljárás eredményeiből is számítható NPR érték. A röntgendiffrakciós technikával kombinált termokémiai eljárás fázisselektyvitása a kifejezetten alacsony

szulfid- illetve karbonát-tartalmú bányászati meddők savtermelési sajátosságainak vizsgálatában nyújtthat értékes új eredményeket.

A középkori érces hánnyók oxidatív műllásának vizsgálata arra hívja fel a figyelmet, hogy a természet regenerációs képességének erőteljesebb kihasználásával, hosszabb távon olcsóbb, egyszerűbb rekultivációs eljárások is alkalmazhatók a jelenleg oxidálódó finomszemű érces hánnyók körzetéredetű savtermeléséből fakadó problémáknak megoldására.

Vizsgálataim révén tisztaabban látható, hogy több száz éves oxidációs periódust tekintve, minimális technológiai védelem alkalmazása esetén is, a természet regenerálja a bányászat okozta környezeti károkat.

Az értekezés témaköréből készült publikációk jegyzéke

- MÁDAI, V. (2002): Alteration of Sulphides in the Tailings of the Gyöngyösoroszi Flotation Dump. *Interfaces Against Pollution-2002 (Role of Interfaces in Environmental Protection) The 2nd IAP Conference, Miskolc, Lillafüred, Hungary, abstract volume*, p. 134.
- MÁDAI, V. (2003): The Environmental Hazard of the Gyöngyösoroszi Flotation Waste Dump, Mátra Mountains, Hungary. *2nd Mineral Sciences in the Carpathians Conference, Miskolc Hungary, Acta Mineralogica-Petrographica, Abstract Series*, Volume 1, p. 67.
- MÁDAI, V. (2004a): Toxic Heavy Metals in the Clay Minerals of Flotation Waste Dump of Gyöngyösoroszi, North-eastern Hungary. *MEC04-2nd Mid-European Clay Conference, Miskolc, Acta Mineralogica-Petrographica, Abstract Series*, vol. 4, p. 68.
- MÁDAI, V. (2004b): A gyöngyösoroszi flotációs meddő anyagának vizsgálata. *Doktoranduszok Fóruma, A Műszaki Földtudományi Kar Szektoriális Konferenciakiadánya*, pp. 19-22.
- MÁDAI, V. (2005a): XRD Examination of the Oxidized Matter of Flotation Waste Dump of Gyöngyösoroszi, Hungary. *microCAD 2005, International Scientific Conference, Section C: Geology, Mineral Resources, konferenciakiadánya*, pp. 19-26.
- MÁDAI, V. (2005b): A gyöngyösoroszi flotációs meddőhánnyó anyagának vizsgálata környezeti szempontból. *Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság VII. Bányászati Kohászati Földtani Konferencia, Nagyvárad, konferenciakiadánya* p. 37.
- MÁDAI, V. (2005c): Chemical- and XRD-test of Flotation Tailing Dump of Gyöngyösoroszi, Hungary. *5th International Conference of PhD Students, Natural Science, Miskolci Egyetem, konferenciakiadánya*, pp. 107-114.
- SZARKA, GY. & MÁDAI, V. (2005): Investigation of Dusting-Intensity of Gyöngyösoroszi Flotation Waste Dump, Hungary. *microCAD 2005, International Scientific Conference, Section B: Energy Management and Environment, konferenciakiadánya*, pp. 69-74.
- MÁDAI, V. (2006a): Environmental Status of the Medieval Tailing Impoundments of Telkibánya, Hungary. *microCAD 2006 International Scientific Conference, Miskolc*, pp. 59-65.
- MÁDAI, V. (2006b): Similarities between Natural Ore Bodies and Tailing Impoundments from Environmental Point of View. *microCAD 2006 International Scientific Conference, Miskolc*, pp. 55-59.
- MÁDAI, V. (2006c): Cross-checking of aerial images and results of local sampling of Gyöngyösoroszi flotation tailing impoundment, north-eastern Hungary. *3rd Mineral Sciences in the Carpathians Conference, Miskolc Acta Mineralogica-Petrographica, Abstract Series*, Volume 5, p. 69.
- ## Nemzetközi konferencia előadások
- Alteration of Sulphides in the Tailings of the Gyöngyösoroszi Flotation Dump Interfaces Against Pollution-2002 (Role of Interfaces in Environmental Protection) The 2nd IAP Conference, Miskolc, Lillafüred, 2002.
- The Environmental Hazard of the Gyöngyösoroszi Flotation Waste Dump, Mátra Mountains, Hungary, 2nd Mineral Sciences in the Carpathians Conference, Miskolc, 2003.

Toxic Heavy Metals in the Clay Minerals of Flotation Waste Dump of Gyöngyösorosi, North-eastern Hungary MECC04-2nd Mid-European Clay Conference, Miskolc, 2004.

XRD Examination of the Oxidized Matter of Flotation Waste Dump of Gyöngyösorosi, Hungary microCAD 2005, International Scientific Conference, Section C: Geology, Mineral Resources, Miskolc, 2005.

Chemical- and XRD-test of Flotation Tailing Dump of Gyöngyösorosi Hungary 5th International Conference of PhD Students, Natural Science, Miskolc, 2005.

Environmental Status of the Medieval Tailing Impoundments of Telkibánya, Hungary microCAD 2006 International Scientific Conference, Miskolc, 2006.

Similarities between Natural Ore Bodies and Tailing Impoundments from Environmental Point of View microCAD 2006 International Scientific Conference, Miskolc, 2006.

Cross-checking of aerial images and results of local sampling of Gyöngyösorosi flotation tailing impoundment, north-eastern Hungary 3rd Mineral Sciences in the Carpathians Conference, Miskolc, 2006.

Investigation of Dusting-Intensity of Gyöngyösorosi Flotation Waste Dump, Hungary (társzerző: SZARKA, Gy.) microCAD 2005, International Scientific Conference, Section B: Energy Management and Environment, Miskolc, 2005.

A gyöngyösorosi flotációs meddőhányó anyagának vizsgálata környezeti szempontból Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság VII. Bányászati Kohászati Földtani Konferencia, Nagyvárad, 2005.

Hazai konferencia előadások

MÁDAI, V. (2004): A gyöngyösorosi flotációs meddő anyagának vizsgálata Doktoranduszok Fóruma, Miskolc, 2004.